

Jaarverslag Oude Algemene Begraafplaats Zeist

2020

Jaarverslag 2020 Stichting Oude Algemene Begraafplaats Zeist.

Historie Oude Algemene Begraafplaats Zeist

In 1829 is de gemeente Zeist begonnen met de aanleg van een begraafplaats aan de Bergweg. Het was niet langer toegestaan te begraven rond de Oude Kerk. De gemeente kocht voor dat doel een stuk sparrenbos voor een bedrag van 600 gulden van Burgemeester Frans Nicolaas van Bern.

In 1830 werd hier de eerste persoon begraven, de heer Pieter Stoop. (Graf C1). Zeist had toen 2300 inwoners. De begraafplaats is tweemaal uitgebreid en was nog te klein voor de Zeister gemeenschap. In 1917 werd de Nieuwe Begraafplaats, nu Zeister Bosrust, aan de Woudenbergseweg in gebruik genomen. De begraafplaats aan de Bergweg werd voortaan "De Oude Algemene Begraafplaats" genoemd.

Na 1917 kon aan de Bergweg alleen nog begraven worden in voor onbepaalde tijd uitgegeven graven. De laatste bijzetting vond plaats in 1965, mevr. Hermien van Loghem (graf B 1). Hierna werd de Oude Begraafplaats gesloten verklaard.

De gemeente Zeist heeft op 7 december 1987 de Oude Begraafplaats als gemeentelijk monument aangewezen. De Van de Poll Stichting (thans het Zeister Historisch Genootschap) had hier op aangedrongen. In de jaren negentig heeft de gemeente de begraafplaats als rijksmonument voorgedragen. In 1999 vond de definitieve aanwijzing plaats, zodat het poortgebouw, de parkaanleg en vier grafmonumenten van rijkswege worden beschermd.

Algemeen

In de loop der jaren is door de gemeente en een groot aantal vrijwilligers veel geïnvesteerd in het onderhoud en de verfraaiing van de begraafplaats.

Op initiatief en met financiële steun van de Rotaryclub is het poortgebouw gerestaureerd en in 2006 feestelijk geopend. Het park is in 2010 in opdracht van de gemeente grondig opgeknapt.

Vrijwilligers van de "wiedclub" plegen met veel enthousiasme klein onderhoud op de begraafplaats en hierbij worden de grafstenen niet vergeten.

Door het fraaie poortgebouw en het goed onderhouden park is het zeer de moeite waard de begraafplaats te bezoeken. Men kan er van de natuur en de sfeer genieten en kennisnemen van een belangrijk stuk van de Zeister geschiedenis.

Voor bezoekers is het poortgebouw een zaterdagmiddag in de maand geopend in de maanden april tot en met september. Er zijn dan vrijwilligers aanwezig om koffie of thee aan te bieden en informatie te geven.

De begraafplaats is elke dag toegankelijk van 10.00 tot 16.00 uur.

Stichting Oude Algemene Begraafplaats Zeist “De Kleine en de Groote”

De Stichting is opgericht in 2002 en heeft als doel om in samenwerking met de eigenaar, de Gemeente Zeist, de Oude Algemene Begraafplaats in stand te houden en te onderhouden, het bestuderen en onderzoeken van de historische betekenis van de begraafplaats, het verstrekken van informatie hierover en het stimuleren van de belangstelling voor de begraafplaats.

Aanvankelijk zorgden de zogenaamde participanten, te weten, de Gemeente Zeist, de Rotary Club Zeist, Stichting `t Gilde Zeist en het Zeister Historisch Genootschap, elk voor 2 bestuursleden. Enkele jaren geleden vonden de participanten het tijd zich terug te trekken en de statuten werden gewijzigd. Een persoon in het Bestuur is benoemd op voordracht van het Zeister Historisch Genootschap, de overige bestuursleden zijn personen die geen binding hebben met enige organisatie.

Het Geheugen van Zeist

De erfgoedpartners van Zeist werken samen in de vereniging Het Geheugen van Zeist. De erfgoedpartners zijn: Bibliotheek Idea Zeist, Gemeente Zeist – Gemeentearchief Zeist, Gilde Zeist, Historische Vereniging Den Dolder, Museumstichting `t Hernhuttershuis, Oude Algemene Begraafplaats ‘de Kleine en de Groote’, Stichting De Zilver-Kamer, Stichting Lokaal Austerlitz, Stichting Ruijs Archief, Stichting Wegh der Weegen, Zeister Historisch Genootschap. De verschillende websites van de erfgoedpartners zijn ook via de website van het Geheugen van Zeist te bereiken

Het Geheugen van Zeist heeft ten doel het organiseren van gemeenschappelijke activiteiten. Het Geheugen van Zeist heeft een eigen website. Op deze website vindt men een verzameling gegevens, zoals teksten en afbeeldingen en video's, die te maken hebben met de geschiedenis van Zeist en zo voor iedereen beschikbaar zijn. Voor de Oude Algemene Begraafplaats is de website in het bijzonder van belang, omdat het digitale grafregister van de Oude Begraafplaats erin is opgenomen. Zo kan men nagaan wie er begraven ligt en waar.

Op de volgende wijze is het grafregister te vinden:

1. ga naar www.geheugenvanzeist.nl
2. kies “personen”
4. vul naam van persoon in.

Parels van Zeist

Door het Geheugen van Zeist is in 2018 het initiatief genomen om de activiteiten en speerpunten van de Erfgoedpartners te inventariseren en onderlinge samenwerking te stimuleren. De Stichting Oude Algemene Begraafplaats Zeist heeft daarop, in samenwerking met `t Gilde Zeist in 2019 een nieuwe rondleiding ontwikkeld, waarbij de landgoederen Pavia en Hoog Beek en Royen bezocht worden en verteld wordt over deze landgoederen en hun voormalige bewoners, de familie Voombergh en de familie

Pauw van Wioldrecht. Beide families hebben graven op de Oude Algemene Begraafplaats en zijn daarmee de verbindende factor. Na de rondleiding door 't Gilde over de buitenplaatsen, wordt door rondleiders van de begraafplaats, een rondleiding op de begraafplaats verzorgd.

Deze rondleiding stond voor half april 2020 gepland. Helaas gooide corona roet in het eten en kon deze activiteit niet doorgaan. We wachten de ontwikkelingen en maatregelen rondom Covid-19 verder af en hopen deze rondleiding in de tweede helft van 2021 te kunnen gaan uitvoeren.

Website

We zijn gestart met het up-daten van de website. Het bleek uiteindelijk toch niet zo eenvoudig deze grotere aanpassingen zelf uit te voeren. Onze website-bouwer, de Webcirkel gaat deze werkzaamheden voor ons uitvoeren. Zo komen de bestaande wandelingen op de site en ook de posters van de Tentoonstellingen worden er op geplaatst, zodat deze informatie meer toegankelijk is. Daarnaast willen we regelmatig de geplande activiteiten, nieuws e.d. op de website plaatsen.

Tentoonstelling 2020

Als aanvulling op de vaste tentoonstelling "Begraven in Zeist", die in het baarhuisje is ondergebracht, wordt jaarlijks door het bestuur en de Tentoonstellingscommissie van het ZHG een expositie verzorgd, over individuele personen of over een familie, waarvan leden op de Oude Begraafplaats zijn begraven.

De bijzondere tentoonstelling in 2020 is gewijd aan Baron Ralph Dundas Tindal. Hij heeft een kleurrijke geschiedenis en deze is in kaart gebracht door ons bestuurslid dhr. Rik Kaspersen. Saskia Meester van de Tentoonstellingcommissie van het Zeister Historisch Genootschap heeft deze informatie verdeeld over 3 posters en liggen klaar voor de drukker. Helaas konden we niet verder gaan om de tentoonstelling daadwerkelijk te organiseren door de Covid-19 maatregelen. We organiseren de tentoonstelling zodra de maatregelen dit toelaten.

Baron Ralph Dundas Tindal

Posters van eerdere tentoonstellingen

Inmiddels zijn er acht bijzondere exposities geweest, het is een goede traditie geworden. De volgende families en personen zijn hierbij in beeld gebracht: De Pesters, v.d. Haar, Ekdorn en de molenaars van Altena, de Struve en Schuurman, de familie Steggewentz, de dames Walkart, de familie Stoové, de schoolmeesters Jacob van Zanten, Simon de Meijere en Abraham Christiaan de Vriendt.

De posters van deze tentoonstellingen lagen opgeborgen in het Gemeentearchief. We zijn zeer verheugd, dat deze posters in de posterramen zitten. Het posterframe met de posterramen is permanent ondergebracht in het Poortgebouw en zijn dus tijdens de openstellingen altijd te bezichtigen.

Open Monumentendag en Onthulling Herdenkingssteen

Wethouder Marcel Fluitman opende op 12 september Open Monumenten Dag 2020 door een Herdenkingssteen te onthullen. Met het plaatsen van een Herdenkingssteen, willen we de mensen, die geen grafsteen meer hebben op de begraafplaats, blijven herdenken.

De grafstenen, die oorspronkelijk aan de rechterkant van de begraafplaats lagen in de vakken H, I, J en F zijn er nl. niet meer.

De psalmtekst op de herdenkingssteen is de tekst die eerder op het Poortgebouw heeft gestaan. De zandloper met vleugels staat ook op het Poortgebouw. Beide symbolen vormen een verbinding met verleden en heden.

Grafmonumenten

Door de ontvangen donaties en subsidies is het de Stichting mogelijk gemaakt om graven en grafstenen te conserveren en beschadigingen van hekwerken te herstellen. Voor de ontvangen donaties en bijdragen is het bestuur zijn donateurs veel dank verschuldigd. Zonder deze bijdragen kunnen de conserveringswerkzaamheden niet worden uitgevoerd.

Het bestuur hecht grote waarde aan de conservering. Dit voorkomt dat de graven in verval raken en draagt eraan bij, dat de begraafplaats aantrekkelijk blijft voor het publiek. Het conserveren van de graven blijft dan ook hoog op de agenda staan.

Wellicht ten overvloede merkt het bestuur op, dat het financieel verslag 2020, waarin de financiële specificaties van de activiteiten, beschikbaar is op de website van de Stichting.

De Grafkelders

De bijzondere grafkelders op de begraafplaats zijn dringend aan restauratie toe. De restauratie c.q. het opknappen van deze grafkelders gaat het budget van de Stichting te boven. Wij zijn daarom ook zeer verheugd dat de Gemeente Zeist c.q. wethouder Fluitman positief heeft gereageerd op ons verzoek om ondersteuning daarvoor. Inmiddels zijn een aantal onderzoeken verricht naar de staat van de grafkelders door experts van Monumentenwacht Utrecht. Door personele wisselingen bij zowel Monumentenwacht Utrecht, als bij de gemeente Zeist, liet de behandeling van de rapportage wat op zich wachten. Daarnaast werden we natuurlijk gehinderd door Covid-19. Een volgende stap in het restauratieproces zal, naar verwachting, begin 2021 gemaakt gaan worden.

De Wiedclub

Werkzaamheden

De tweede helft van 2020 hebben de vrijwilligers niet als groep samen kunnen werken aan het onderhoud van het groen en de grafstenen op de begraafplaats. Individueel werd er wel gewerkt. De gemeente Zeist heeft, ter ondersteuning, meer onderhoud gepleegd op de begraafplaats, waardoor het park er goed verzorgd uit ziet.

Het bestuur is zeer dankbaar voor het werk dat de de wiedclub verricht en heeft daarom besloten hen dit jaar als blijk van waardering een geschenkbond aan te bieden.

De wiedclub kan altijd uitbreiding gebruiken en dus zijn vrijwilligers van harte welkom. Bij de vrijwilligerscentrale staat nog steeds een oproep voor vrijwilligers voor de wiedclub.

Wiedtijden

De wiedclub wiedt elke eerste dinsdagmiddag en de derde donderdagmiddag van de maand van 13.30 – 16.00 uur.

Lesprogramma basisscholen

In samenwerking met het Kunstenhuis Zeist is het vorig jaar ontwikkelde lesprogramma voor de bovenbouw van basisschoolleerlingen in het 2de kwartaal 2020 aangeboden aan de basischolen in Zeist. Ook aan deze activiteit kon helaas geen vervolg worden gegeven. We gaan hier weer mee verder, zodra de maatregelen het toelaten.

ANBI

Voor de bestaande en de nieuwe donateurs brengt het bestuur onder de aandacht dat onze stichting door de belastingdienst de ANBI-status is toegekend. Dat betekent dat giften aan de stichting in de belastingaangifte als aftrekbare gift kunnen worden aangemerkt. Op de website van de Belastingdienst is de stichting als volgt geregistreerd, Stichting Oude Algemene Begraafplaats Zeist De Kleine en de Grootte RSIN/fiscaalnummer 811107462.

Comite van Aanbeveling

In goed overleg is met de leden van het Comite van Aanbeveling besloten, het comite te ontbinden. In de praktijk is gebleken, dat het comite de afgelopen jaren niet betrokken is geweest bij activiteiten van de Stichting. Wij denken de leden zeer voor hun werkzaamheden bij de oprichting en restauratie van het Poortgebouw en de begraafplaats.

Samenstelling van het Bestuur

Het bestuur bestaat uit de volgende personen.

Dhr. J.H. Harkema, voorzitter

Dhr. J. Bosman, penningmeester

Mevr. B. A.H.M. Okhuijsen-Schumacher, secretaris

Mevr. A.M.S. Ponten, lid

Dhr. Rik Kaspersen, lid

Zeist, februari 2020

Colofon

Tekst Dhr. D.v.d. Kamp en Mevr. B.A.H.M. Okhuijsen-Schumacher

Layout Mevr. B.A.H.M. Okhuijsen-Schumacher

Foto's Mevr. B.A.H.M. Okhuijsen-Schumacher, familie D. Hooglandt